

BEHOVSUTREDNING TILLSYN MILJÖBALKEN 2025

Miljötillsynsenheten

Sammanfattning

I miljötillsynsförordningen ställs krav på att tillsynsmyndigheterna ska ha en aktuell och fortlöpande uppdaterad behovsutredning för tillsyn enligt miljöbalken. Utredningen ska visa vilka personella och ekonomiska tillgångar som behövs för att tillsynsverksamheten ska kunna bedrivas enligt lagstiftningens intentioner.

Nacka kommuns första behovsutredning togs fram 2013 av en extern expert, med hjälp av enkäter, sammanställningar från verksamhetssystemets (ECOS), intervjuer med inspektörerna samt översiktliga riskbedömningar för de miljö- och hälsoskyddsobjekt som fanns registrerade. Sedan dess har miljöenheten uppdaterat objektslistan uppdaterats i samband med tillsyn, medan respektive objekts tillsynsbehov och riskbedömningen har uppdaterats varje sommar och under enhetens tillsynsplanering. Årets behovsutredning för Nackas miljö- och hälsoskyddstillsyn arbetar vidare på föregående års bedömning, med korrigeringar för förändringar sedan hösten 2023.

För att leva upp till lagens intentioner med tillsynen och ha möjlighet att bedriva både regelbunden och proaktiv tillsyn inom samtliga tillsynsområden, så uppskattar miljötillsynsenheten att det behöver finnas cirka 15,6 årsarbetskrafter tillgängliga tillsynsresurser. I utredningen 2013 bedömdes miljöenheten då ha ungefär 58% av de personalresurser som behövdes för miljö- och hälsoskyddstillsynen, eller 73% av de resurser som behövdes för en miniminivå. 2023 bedömdes personalresurserna för tillsyn (11,1 årsarbetskrafter) överskrida minimibehovet, men räcka för cirka 71% av det totala tillsynsbehovet. Efter 2024 års rekrytering är tillsynspersonalen bemannad för att klara cirka 95% av tillsynsbehovet. Det innebär inte att all tillsyn ska göras varje år, utan att inspektörerna har goda möjligheter att planera in tillsyn inom alla områden så ofta som det behövs, utöver alla inkommande ärenden. Det ger även möjligheter att sätta samman en mer varierande tillsynsplan än tidigare, där både miljönytta och debiteringsgrad kan vägas in. En bemanning som ligger nära tillsynsbehovet underlättar dessutom arbetet med kvalitet och effektivisering.

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund och förutsättningar.....	3
2.	Tillsynens omfattning.....	3
2.1.	Arbetsuppgifter.....	4
2.1.1.	Allmänt.....	4
2.1.2.	Egeninitierad tillsyn.....	4
2.1.3.	Inkommande ärenden.....	4
2.1.4.	Rådgivning och information.....	5
3.	Förutsättningar för tillsynen.....	6
3.1.	Metod för behovsberäkning.....	6
3.1.1.	Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.....	6
3.2.	Nuvarande arbetsfördelning.....	6
4.	Behovsberäkning.....	7
4.1.	Miljöskydd.....	7
4.1.1.	Miljöfarliga verksamheter exklusive enskilda avlopp.....	7
4.1.2.	Enskilda avlopp.....	9
4.1.3.	Förorenade områden.....	9
4.1.4.	Finansiering av miljöskyddstillsynen.....	10
4.2.	Hälsoskydd.....	10
4.2.1.	Finansiering av hälsoskyddstillsynen.....	11
4.3.	Områdesskydd.....	11
4.4.	Andra arbetsuppgifter.....	12
4.5.	Sammanställning av resursbehovet inom miljöbalkens område.....	12
5.	Observationer.....	13
6.	Slutsatser.....	15

1. Bakgrund och förutsättningar

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bedriver tillsyn enligt miljöbalken, strålsäkerhetslagen, samt angränsande lagar och förordningar. Tillsynen utförs för att säkra människors hälsa och miljön, genom att kontrollera verksamheter, bedöma anmälningar och ansökningar och svara med krav som behövs för att undvika olägenheter.

Enligt miljötillsynsförordningen ska tillsynsmyndigheten ta fram och underhålla en behovsutredning, för att beskriva kommande tre års tillsynsbehov inom hela miljöbalkens område. Miljöenhetens ursprungliga behovsutredning togs fram 2013, och har uppdaterats årligen sedan dess.

Nuvarande behovsutredningen omfattar de uppgifter som definieras i nämndens reglemente, vilket ger vägledning om hur stor tillsynsstyrka som behövs för att leva upp till nämndens ansvar. Behovsutredningen är inte en tillsynsplan, men är ett viktigt underlag för tillsynsplanering och -prioritering.

2. Tillsynens omfattning

Tillsynen omfattar:

- Förebyggande åtgärder
  - Prövning av ansökan samt handläggning av anmälan
  - Rådgivning och information i enskilda fall
  - Rådgivande, utredande och uppföljande verksamhet av generell karaktär
  - Miljöstrategiarbete
    - Identifiera hälso- och miljöproblem
    - Utarbeta handlingsplaner
    - Följa upp hälso- och miljöpolitiska mål
- Efterlevnadskontroll
  - Inspektioner, revisioner och andra besök vid verksamheterna
  - Studier av miljörapporter, analysresultat och så vidare
  - Egna kontroller och mätningar
- Åtgärder för att åstadkomma rättelse
  - Inspektionsrapporter
  - Förelägganden och förbud
  - Åtalsanmälan
  - Miljösanktionsavgifter
- Kontroll i efterhand
  - Kontroll av att åtgärder har vidtagits enligt myndighetens beslut

2.1. Arbetsuppgifter

2.1.1. Allmänt

Arbetsuppgifterna är komplexa och för att kunna utföra ett kvalitativt arbete är det nödvändigt att handläggarna ständigt följer upp och utvecklar sina kunskaper utifrån lagstiftning, ny teknik och forskningsresultat. Det är även viktigt med ständig utvärdering av resultat och arbetsmetoder, så att man identifierar vad som kan och behöver effektiviseras.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har i det här sammanhanget som uppgift hålla fokus på myndighetsarbetet och övervaka att den lagstiftning som man anförtrotts som tillsynsmyndighet följs. En viktig del av miljöarbetet är att fungera som kunskapskälla, att föra över kunskap och att integrera miljöfrågorna i det övriga kommunala arbetet.

2.1.2. Egeninitierad tillsyn

Med egeninitierad tillsyn menas den kontroll av olika objekt och verksamheter som sker på tillsynsmyndighetens initiativ. Myndigheten är skyldig att hålla register över verksamheter som ska ha återkommande kontroll, t.ex. B- och C-verksamheter och anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter. För dessa ska det dessutom finnas en plan för regelbunden tillsyn. B-verksamheter ska ha årlig tillsyn, om det inte finns särskilt skäl till annat. I övrigt anger inte lagen vilken tillsynsnivå och -frekvens tillsynen ska ha, utan det lämnas till myndigheten att bedöma utifrån de risker som verksamheterna innebär. Utgångsläget är dock att även anmälningspliktiga verksamheter bör få tillsyn årligen.

Den egeninitierade tillsynen omfattar även övriga planerade tillsynsprojekt inom nämndens tillsynsområden. Exempel på projekt är inventeringar och verksamhetsspecifika tillsynsomgångar av verksamheter som inte har regelbunden tillsyn. Tillsyn på verksamheter finansieras till stor del av avgifter, medan inventeringar och liknande finansieras med skattemedel.

2.1.3. Inkommande ärenden

En betydande del av inspektörernas tid upptas av ärenden som initieras av någon annan. Det kan t.ex. handla om remisser (interna eller externa), anmälningar av nya anläggningar, ansökningar eller klagomål. Det kan vara stor variation från år till annat, beroende på omvärldshändelser.

- De senaste åren har ett flertal saneringsprojekt inletts i samband med exploateringsprojekt som berör tidigare industriområden. De större kan spänna över flera år, men inför ett tillsynsår kan det vara svårt att bedöma vilka moment som kommer och när de inträffar. Om tillsynen är svår att planera in så är den även svår att hantera som egeninitierad tillsyn.
- Under 2019/2020 kom det in rekordmånga klagomål angående störningar som upplevts hemma – troligen till stor del på grund av covid-19, och hemarbete. Det ledde initialt till en väldigt hög tidsåtgång för klagomålshantering, men ledde

i förlängningen till att miljöenheten utvecklade och effektiviserade hanteringen av klagomålsärenden.

- Under 2021 kom en oannonserad regeländring som gjorde att nya verksamheter, som utför hälso- och skönhetsbehandlingar, behövde anmäla sig till kommunen. Det innebar ett inflöde av anmälningsärenden, som även spillde över till 2022. Även under 2021 var antalet klagomål högt, men med mindre handläggningstid per ärende.
- Under 2022 gjorde energipriserna att det blev en oväntad anstormning av värmepumpanmälningar, från slutet av sommaren till och med hösten.
- Under 2023 infördes nya krav på båtklubbars avfallshantering, med kort varsel. Den planerade tillsynen anpassades efter det, men ändringen innebar även ett flertal inkommande anmälningar om avfallshantering.
- Sedan 2023 har försenad utbyggnad av VA-nätet i Boo gjort att det inkommit fler och mer komplicerade ansökningar om enskilt avlopp och enskilda dricksvattentäkter. Exploateringsenheten har sedan 2022 förvarnat om att det kan komma en anstormning av ansökningar om många byggen startar samtidigt, men det har inte skett än.
- Under 2023/2024 kom det in ovanligt många klagomål på inomhusmiljö i Stenas bestånd i Fisksätra. Klagomålen var till stor del kopplade till byggprojekt och utveckling i området, men även till fastigheternas allmänna skick och fastighetsägarens egna underhålls- och renoveringsprojekt.

Eftersom ärendena initieras utifrån så är de svåra att planera in i förväg. Fram till och med 2023 har det varit vanligt att miljö- och hälsoskyddsinspektörer arbetar i storleksordningen 70% av sin tid med inkommande ärenden. 2024 har varit ett övergångsår då bemanningen har utökats för att förhållandet mellan egeninitierat och inkommande ska vara ungefär 50/50.

Anmälningar, ansökningar och befogade klagomål finansieras av tillsynsavgift. Tillsyn som inte kan kopplas till en (ansvarig) verksamhet, remisser, överklagande, obefogade klagomål och klagomål och liknande bekostas av skattemedel.

2.1.4. Rådgivning och information

En viktig del av tillsynsområdet är rådgivning och information till allmänhet och verksamhetsutövare. Detta ansvar beskrivs även som en del av myndighetens uppdrag i miljöbalken, och kan ingå som en del i egeninitierad tillsyn – till exempel informationsmaterial inför ett nytt tillsynsområde. Vanligen handlar information och rådgivning dock om inkommande frågor eller händelser som gör att information behöver tas fram. Arbete med rådgivning och information är, med något enstaka undantag, inte möjligt att finansiera med tillsynsavgift.

Tillsynens uppdrag är i första hand att informera om gällande regler samt förmedla generella råd kring specifika företeelser, till exempel hur man eldar i sin braskamin eller villapanna för att inte orsaka störningar för miljön och människors hälsa. Myndighetens arbete ska dock inte ersätta verksamhetens

egenkontroll eller en konsults arbete, för att utreda och åtgärda avvikelser och felaktigheter som uppstått på grund av verksamheten.

3. Förutsättningar för tillsynen

3.1. Metod för behovsberäkning

All tillsyn bör vara riskbaserad och syfta mot de nationella miljömålen, samt kommunens lokala mål. Miljöbalken utgör grunden för Miljö- och stadsbyggnadsnämndens myndighetsverksamhet. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tagit fram ett stöd för att beräkna av risker och resursbehovet.

Miljötillsynsenheten har uppdaterat behovsutredningen enligt den modellen.

Sedan 2022 finns en nationell tillsynsstrategi, med fokusområden som tillsynsmyndigheterna bör arbeta med under 2022-2025. Strategin är samlad från flera tillsynsvägledande myndigheter, men finns publicerad på Naturvårdsverkets hemsida. Strategin påverkar inte tillsynsbehovet, men den ska vägas in när en tillsynsplan tas fram.

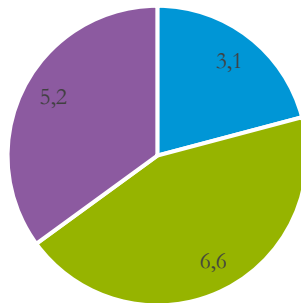
3.1.1. Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

SKR:s modell innehåller en grundläggande bedömning av olika verksamheters risker för människors hälsa och miljön med hjälp av ett antal riskfaktorer, samt schabloner för tillsynsbehov. Dessa kan korrigeras när tillsynsbehovet är känt för en verksamhet, utifrån tidigare tillsyn.

3.2. Nuvarande arbetsfördelning

Idag finns cirka 14,9 årsarbetskrafter tillgängliga för miljöbalkstillsyn, under förutsättning att samtliga jobbar heltid. Resurserna är fördelade inom områdesskydd (strandskydd, naturreservat), hälsoskydd och miljöskydd. (Se figur). Fördelningen baseras på vad inspektörerna arbetar mest med, men det är inga vattentäta skott mellan grupperna. Det går att omfördela ärenden mellan grupperna om tillsynsbehovet plötsligt skulle öka, och inspektörer arbetar även med tillsyn inom ”en annan grupps område”. Gruppernas storlek ger dock en ungefärlig bild av vad tillsynen omfattar.

Fördelning av 14,9 årsarbetskrafter inom miljöbalkstillsynen

■ Områdesskydd ■ Hälsoskydd ■ Miljöskydd

4. Behovsberäkning

4.1. Miljöskydd

4.1.1. Miljöfarliga verksamheter exklusive enskilda avlopp

Miljöskyddsgruppen omfattar idag 5,2 årsarbetskrafter. Inom detta område finns B-, C- och u-verksamheter, men även tillsynen av köldmediaanläggningar. Nedan listas miljöfarliga verksamheter, deras bedömda tillsynsbehov per år samt hur många objekt som finns i kommunen.

Miljöfarliga verksamheter				
Tillsynstid per objekt (timmar)	Tillsynsintervall (år)	Antal objekt	Summa timmar per år	Återkommande tillsyn
B-verksamheter				
75	1	1	75	*
27	1	1	27	*
35	1	2	70	*
18	1	1	18	*
C-verksamheter				
25	2	1	25	*
20	2	5	100	*
15	1	1	15	*
15	2	7	105	*
14	2	3	42	*
12	2	3	36	*
10	1	3	30	*
10	2	10	100	*
10	3	1	10	*
8	2	12	96	*
8	3	1	8	*
6	2	6	36	*
4	3	1	4	*
Köldmedia				
2-3	1	235	600	*
u-verksamheter				
Tillsynstid per objekt (timmar)	Tillsynsintervall (år)	Antal objekt	Summa timmar per år	Återkommande tillsyn
150	1	1	150	*
60	1	3	180	
30	1	2	60	
20	1	1	20	
20	3	1	20	
10	1	15	150	
10	3	10	100	
8	3	2	16	
6	1	1	6	
3	1	10	30	
3	3	71	213	3 st golfbanor
2	3	249	498	
2	5	3	6	
1	3	50	50	
1	5	54	54	
1	12	287	287	
Summa		819	3237	

U-verksamheter är verksamheter som inte är anmälningspliktiga, vilket spänner från stort till smått. Den största u-verksamheten är tunnelbanan, som betalar årlig tillsynsavgift. Bland de minsta finns villaägares oljecisterner, som de själva ska kontrollera med 6-12 års intervall, och där tillsynsmyndigheten förväntas följa upp kontrollen med vissa stickprov. Eftersom u-verksamheter inte är anmälningspliktiga så är listan inte komplett, utan är en bedömning från senaste inventeringarna. Ny inventering behöver göras inför varje tillsynsomgång av u-verksamheter.

Av tillsynsintervallet i tabellen behövs ca 480 riktade tillsynsinsatser per år inom området miljöskydd.

4.1.2. Enskilda avlopp

Det finns ungefär 1 700 enskilda avlopp i Nacka kommun. Den långsiktiga trenden är att de blir färre, men de senaste två åren har nya slutna tankar tillkommit på grund av försenad utbyggnad av kommunens avloppsnät. Knappt 60 av de enskilda avloppen är minireningsverk. Vanligaste lösningen är slutna tank.

Enskilda reningsverk behöver någon timmes tillsyn per år löpande, eftersom de ska skicka årsrapport till miljöenheten. Utöver det bör kontroll av reningsverkens funktion och täthet göras med 10-15 års mellanrum, även för slutna tankar. Miljöenheten har genomfört flera inventeringar i områden där kommunens VA-nät har byggts ut. Det är dock länge sedan kommunen initierade tillsyn på gamla avloppsanläggningar.

4.1.3. Förorenade områden

Inventeringar i Nacka kommun har identifierat 220 områden, där föroreningar misstänks innebära hög eller mycket hög risk för miljö eller hälsa. Lika många har identifierats med låg till måttlig risk. Föroreningarna utreds till stor del under detaljplanearbete och exploatering, och hanteras då tillsynsmässigt som inkommande ärenden.

Under ett år spenderar miljöenheten ungefär 1000-1500 timmar på tillsyn av förorenade områden. Stora delar av detta styrs av inkommande ärenden, men miljöenheten bedömer att behovet kan dämpas något om en tredjedel av tiden avsätts för proaktiv, egeninitierad tillsyn av förorenade områden. På sikt minskar behovet då, allt eftersom platserna blir utredda och åtgärdade. Det ligger även i linje med Naturvårdsverkets rekommendationer, att alla kommuner ska ta fram en övergripande strategi för att säkerställa att alla områden med misstänkt hög eller mycket hög risk blir åtgärdade till år 2050.

4.1.4. Finansiering av miljöskyddstillsynen

Enligt riskklassningen bör miljöskyddstillsynen få in ungefär 1 120 000 kronor i fast årlig avgift för miljöfarliga verksamheter (B/C samt T-banan). Dessutom tillkommer cirka 650 000 kronor i avgift för handläggning av årsrapporter för köldmediaanläggningar. Utöver dessa avgifter tillkommer timavgifter både för övrig planerad tillsyn och för inkommande ärenden. För att ha en tillsynsekonomi i balans så behöver tillsynen som inte omfattas av årsavgifter ha en självfinansieringsgrad på minst 50%.

4.2. Hälsoskydd

Hälsoskyddsgruppen omfattar idag 6,6 årsarbetskrafter. Inom detta område finns anmälningspliktiga verksamheter som förskolor, skolor, gymnasier, tatuereare, bassängbad med mera. Av dessa betalar förskolor, skolor och gymnasier årlig tillsynsavgift. Det ingår även tillsyn på annat som kan ha hälsopåverkan, till exempel buller, boendemiljö (fastighetsägare), fritidsgårdar, hotell, idrottshallar och liknande. Nedan listas hälsoskyddsverksamheter, deras bedömda tillsynsbehov per år samt hur många objekt som finns i kommunen.

Precis som för u-verksamheter inom miljöskydd, så är det stor variation bland de ej anmälningspliktiga områdena. Av dessa bedöms fastighetsägare till offentliga lokaler vara det område med störst tillsynsbehov per objekt, medan strandbad behöver lite tillsyn varje år. Tillsyn av flerbostadshus är det största tillsynsområdet, som bedöms behöva tillsyn vart femte år.

Hälsoskyddsverksamheter				
Tillsynstid per objekt (timmar)	Tillsynsintervall (år)	Antal objekt	Summa timmar per år	Återkommande tillsyn
Förskolor, skolor, gymnasier (årsavgift)				
9	2	149	1341	*
Anmälningspliktiga				
8	1	15	120	
3	3	24	72	
2	3	3	6	
1	1	7	7	
Ej anmälningspliktiga				
10	1	10	100	
4	3	57	228	
3	3	113	339	
3	5	284	852	
2	3	43	86	
1,5	4	7	11	
1	1	26	26	
Summa		738	3188	

4.2.1. Finansiering av hälsoskyddstillsynen

Enligt riskklassningen bör hälsoskyddstillsynen få in ungefär 1 100 000 kronor i fast årlig avgift för förskolor, skolor och gymnasier. Utöver dessa avgifter tillkommer timavgifter både för övrig planerad tillsyn och för inkommande ärenden. För att ha en tillsynsekonomi i balans så behöver tillsynen som inte omfattas av årsavgifter ha en självfinansieringsgrad på minst 50%.

4.3. Områdesskydd

Områdesskyddsgruppen omfattar idag 3,1 årsarbetskrafter. Området berör de 17 naturreservat som Nacka kommun har tillsyn över, strandskydd och kommunens reservvattentäkt, remisser om vattenverksamhet samt granskning av Länsstyrelsens beslut i 12:6-samråd.

Tillsynen har under flera år framförallt omfattat inkommande ärenden, det vill säga ansökningar och klagomål. Planerad tillsyn har bland annat rört Skuruparken, på nämndens begäran, samt områdesvisa inventeringar.

Miljöenheten har inte bedrivit egeninitierad tillsyn på naturreservat, men bedömer att reservaten motiverar en dags tillsyn per reservat och år. Motsvarande tid behövs även för tillsynen av Sandasjöns vattenskyddsområde.

Det är svårt att beskriva tillsynsbehovet inom strandskydd, eftersom behovet beror på hur många ”svartbyggen” som finns och den siffran är okänd. Baserat på vad områdesvisa inventeringar har visat tidigare så bedömer miljötillsynsenheten att det finns flera tusen byggen och åtgärder som behöver utredas ur strandskyddssynpunkt. Det finns därför ett behov att inventera strandskyddade områden.

När inventeringar utförs så finansieras de av skattemedel, men om myndigheten går vidare med åtgärdskrav så finansieras det av tillsynsavgift. Ansökningar om tillstånd och dispens finansieras av tillsynsavgift. Även befogade klagomål, som leder till åtgärdskrav, finansieras av tillsynsavgift. Obefogade klagomål leder inte till tillsynsavgift.

Områdesskydd				
Tillsynstid per objekt (timmar)	Tillsynsintervall (år)	Antal objekt	Summa timmar per år	Återkommande planerad tillsyn
Naturreservat				
8	1	17	128	
Vattenskyddsområde				
8	1	1	8	
Skuruparken				
8	1	1	30	Efterfrågat av MSN

Strandskydd				
20	1	Tusentals	*	Inventeringar behövs

4.4. Andra arbetsuppgifter

Miljöbalksgruppen bedriver även arbete som inte är tillsyn enligt miljöbalken. Exempel är när en inspektör deltar som resurs i ett planprojekt, genomför miljöövervakning eller arbetar med systemförvaltning eller digitalisering. Eftersom det inte är tillsynsarbete så redovisas det inte i detalj i behovsutredningen.

4.5. Sammanställning av resursbehovet inom miljöbalkens område

Här beskrivs de personalresurser som planeras inför 2024, vad som bedöms behövas som minimal nivå och hur stort behovet bedöms vara om tillsynen ska leva upp till lagens intentioner inom hela tillsynsområdet.

Verksamhet	Tillgängliga personalresurser	Bedömt personalbehov totalt "Mininivå" per tillsynsområde	Uppskattat personalbehov totalt "Behovsnivå" per tillsynsområde
Miljöskydd (grupp)	5,2	4,9	7,9
Hälsoskydd (grupp)	6,6	3,3	4,9
Områdesskydd (grupp)	3,1	2,1	>2,8
SUMMA	≈ 14,9	≈ 10,3	> 15,6

Av tabellen ser det ut som att hälsoskydds- och områdesskyddsgruppen är bemannad med viss marginal, medan miljöskyddsgruppen har en bemanning strax över mininivån. I praktiken så är gränserna mellan grupperna inte så skarpa, utan inspektörerna fungerar som resurser i varandras grupper. Exempel på ärendetyper som hanteras av mer än en grupp är värmepumpar, exploateringsärenden och köldmediarapporter. Med nuvarande bemanning är samtliga grupper därför nära behovsnivån.

I tabellen beskrivs tillgängliga resurser vara tillräckliga för områdesskydd, och "behovsnivån" vara ">2,8" årsarbetskrafter. Detta beskriver att tillsynsgruppen idag klarar att hantera de inkommande ärendena och även långsamt kan minska den tillsynsskuld som uppstått under tidigare års underbemanning. För att få ner tillsynsskulden i närtid och hålla en snabbare handläggning, så behövs minst 2,8 årsarbetskrafter. Om miljöenheten ska arbeta med inventeringsprojekt så räcker 2,8 årsarbetskrafter om uppföljningen kan spridas över några år. Om snabbare genomgång eftersträvas behövs fler resurser.

5. Observationer

När den grundläggande nivån för tillsyn uppfylls, så har miljöbalkstillsynen tid att handlägga verksamheter som betalar årsavgift samt inkommande ärenden. Finns tid kvar så används den för tillsyn av prioriterade områden, beroende på omvärldshändelser, miljömål och vilka risker som noterats. Om det saknas resurser för att nå upp till ”behovsnivån” så innebär det att enbart grundtillsynen och de högsta riskerna hanteras, medan övrigt måste prioriteras ner. Det blir även svårt att hinna med om nya ärendetyper kommer in eller ett ärende blir komplicerat. På sikt gör det att myndigheten tappar både erfarenhet och kontakt med nedprioriterade tillsynsområden, vilket innebär både risker och problem med service och rådgivning. De nedprioriterade verksamheterna riskerar då att bryta mot lagar, brista i egenkontroll eller bidra till olägenheter, som kunnat undvikas om de fått stöd av tillsynsmyndigheten. När myndigheten tappar erfarenheten inom ett tillsynsområde så blir det dessutom svårt att bedöma vilken tillsyn och vilket stöd som behövs, och en tillsynsömgång behöver startas om från grunden.

Sedan första behovsutredningen togs fram har Nacka kommun haft en bemanning under ”behovsnivån”, vilket innebär att många tillsynsområden inte har berörts under lång tid. Nedan redovisas en lista som något förenklat beskriver tillsynsområden och deras tillsyn de senaste 10 åren.

Tillsynsområden	Tillsyn sedan 2013
Animaliska biprodukter	Ingen
Bassångbad	2015, 2017 (info), 2021-2024
Boende för nyanlända	enstaka 2014-2016
Bootippen	2016-2018
Butiker, restauranger och bygghandel	Ingen
Båtklubbar mindre	information 2014-2016, vissa 2023-2024
Båtklubbar större	2014 – Information. Tillsyn 2022-2024
Cisterner	enstaka händelsestyrd
Dagbarnvårdare	enstaka information till 2022. Viss tillsyn fr 2023
Dagvattenanläggningar	Enstaka, senast 2022-2023
Däckhotell och liknande	Ingen
Enskilda avlopp - minireningsverk	viss kontroll 2022 och 2024
Enskilda avlopp - underhåll	Ingen
Enskilda avlopp - VA-sanering	2014-2021 (inventering och krav)
Exploateringsprojekt allmänt	enstaka 2018-2022
Exploateringsprojekt, avfallshantering	2024
Fastighetsägares egenkontroll, flerbostadshus	mindre urval 2013-14, mer omfattande 2024
Fastighetsägares egenkontroll, offentliga lokaler	Påbörjat 2024
Frisersalonger	Ingen
Fritidsgårdar	Påbörjat 2024
Förorenade områden	främst händelsestyrt - kritik från Länsstyrelsen Strategi och inventering 2024
Grupp- och äldreboenden	Påbörjat 2024
Gym	Påbörjat 2024
Hotell, vandrarhem, hostel, B&B	Ingen
Idrottshallar	viss tillsyn 2022-2024
Ishallar	2022
Kemikalier försäljning	inventering 2014
Kemikalier produktion	Ingen
Kommunens vägar (främst buller)	Händelsestyrd
konstgräsplaner - mikroplast	2016-17; 2021-23
Lekytor m.m. - mikroplast	2024
Naturresevat	enbart händelsestyrd
Nedlagda deponier	2021-2022, viss 2024
NOVA ledningsnät	främst händelsestyrt; viss tillsyn 2021-2022
NVOA dagvattenanläggningar	viss tillsyn 2022
NVOA hushållsavfall	Ingen
Plantskolor, trädgårdscenter	Ingen
Privata VA-nät	inventering 2020
Rökfria miljöer	viss tillsyn sedan 2019; information
Saltsjöbanan (främst buller)	händelsestyrd, 2021-22 planerad; pausad 22-24
Samlingslokaler	Ingen
Sandasjöns vattenskyddsområde	enbart händelsestyrd
Simhallar	2014, 2016, 2022
Skuruparken	inventering och tillsyn 2016, 2021-24
Små fordonstvättar	Påbörjad 2024
Små fordonsverkstäder	Påbörjad 2024; tidigare enstaka inventering, annars händelsestyrd
Små lackerare, målerier	Ingen
Småbåtsvarv	2016 tillsyn; 2023-24
Snickeri	Ingen
Solarier	2014, 2022

Sprängämnesprekursorer	Ingen
Stall mindre	2018
Stall större	2016, 2018, 2020
Stickande skärande blodsmitta	Viss tillsyn 2021-2022, viss 2024
Stickande skärande ej blodsmitta	2021-2022 pga ny anmälningsplikt
Strandbad	viss tillsyn årligen
Strandskydd	inventering 2013 och 2016; annars händelsestyrt
Tandläkare (m.fl)	Ingen
Trafikverkets vägar (främst buller)	Händelsestyrd
Transport avfall	2024 projekt; tidigare ingen
Tryckerier	Ingen
Vägföreningar (underhåll)	Ingen
Återvinningsstationer	främst händelsestyrt
Öppna förskolor	Ingen

6. Slutsatser

Sedan tidigare vet vi att det finns flera risker med att inte ha tillräckliga resurserna för att möta upp mot tillsynsbehovet. Exempel är:

1. De händelsestyrda arbetsuppgifterna att vara mer akuta och prioritera högre än de planerade.
2. Tillsynen tappar kontinuitet och behöver startas om.
3. Tillsynsmyndigheten kan inte leverera stöd och service - åtminstone inom områden som ligger utanför ”den vanliga tillsynen”.
4. Tillsynsmyndigheten förlorar initiativet i tillsynen och har svårt att arbeta proaktivt.
5. Tillsynen blir mindre effektiv.
6. Tillsynsmyndigheten får svårt att arbeta med nya frågor, ny lagstiftning och komplexa ärenden.
7. Verksamheterna riskerar att missa viktiga regler och orsaka olägenheter.
8. Tillsynsmyndigheten har sämre möjlighet att upptäcka verksamheter som bryter mot lagen.
9. Tillsynsmyndigheten blir väldigt sårbar för personalomsättning.
10. Vetskapen om att saker inte hinns med blir ett arbetsmiljöproblem.
11. Det blir svårare att leva upp till kommunens övergripande mål om en god utveckling för alla, eller att vara bäst på att vara kommun.

År 2024 har varit ett år då tillsynen har bemannats upp och utvecklats. Det är utmanande ekonomiskt, men möjliggör en tillsyn med bättre ekonomi och styrning kommande år.